

Herald Tribune Yazısı, IMF Programı, AB Süreci

Erinç Yeldan, 22 Aralık 2004

International Herald Tribune gazetesinin 4 Aralık tarihli sayısında Amerika'lı bir meslektaşımızla birlikte kaleme aldığımız, “Türkiye Bundan Sonraki Arjantin Mi?” başlıklı bir makalemiz yayımlandı. Makalede temel olarak, Türkiye'deki büyüme sürecinin spekülâtif nitelikli finansal sermaye girişlerine dayalı ve kırılğan bir yapıda olduğu ve bu tür kırılğanlıklar içeren istikrarsız bir ekonominin Avrupa Birliği'ne üyelik müzakereleri sürecinde Türkiye'nin konumunu da zayıflatacağı vurgulanmakta idi. Bu yazı üzerine bazı çevreler, bu tür uyarıları yapmanın “zamansız” olduğu ve Türkiye'nin AB üyeliğini baltalamayı amaçladığını öne sürdüler.

Herhangi bir bilimsel dayanaktan yoksun olarak öne sürülen ve “şimdi ses çıkarmayalım, yoksa uluslararası sermaye ürker, AB üyeliği tehlikeye girer” biçiminde yürütülen şantajın esas olarak toplumsal muhalefetin sindirilmesini ve Türkiye'deki bilim insanlarının susturulmasını amaçladığını düşünüyorum. Kaldı ki, 20 Aralık tarihli *bağımsız sosyal bilimciler* tarafından duyurulan değerlendirmede de belirtildiği gibi, “Türkiye ekonomisinin uluslararası kuruluşların vesayeti ve denetimi altında yönetildiği, bu kuruluşların ve yabancı sermaye çevrelerinin Türkiye ekonomisinin bütün verilerine vakıf olduğu herkesçe bilinmektedir. Aslında Türkiye'de egemen çevreler, bu tür verileri ve gerçekleri yabancılardan değil, Türkiye halkından ve kamu oyunundan saklama çabası içindedir. Bu çevrelerin korktuğu, yabancı vesayet altında uyguladıkları politikaların sonuçlarını ve tehlikelerini halkın anlaması ve tepki göstermesidir.”

Bu aşamada IMF programının gerçek niteliğini doğru tespit etmemiz gerekmektedir. IMF ile 1998'den bu yana “Yakın İzleme Anlaşması”, “Kur Çapasına Dayalı Dez-Enflasyon”, “Güçlü Ekonomiye Geçiş” ve “18'inci, 19'uncu ... Stand-by” gibi başlıklarla sürdürülmeye çalışılan programın amaçları çok açıktır. Bu program, Türkiye'yi uluslararası iş bölümü içerisinde vasıfsız ve ucuz işgücü deposu olarak bir ithalat cennetine çevirmeyi öngören; yerleşme ve sivil toplum örgütlerine dayalı sahte demokratikleşme mesajlarıyla kamu sektörünü dağıtıp, parçalayarak etkisizleştirmeyi amaçlayan; sağlık, eğitim gibi temel kamu hizmetlerini özel sermayenin kar güdüsü altında ticari bir metaya dönüştürerek, toplumun en temel ihtiyaçlarını ulusal ve uluslararası sermayenin sömürüsüne açmayı hedefleyen neoliberal projenin bir uygulamasıdır. her şeyden öte, söz konusu proje Türkiye'nin iktisadi ve siyasi bağımsızlığını ortadan kaldırmaya yönelik açık tehditler içermektedir.

Dolayısıyla, IMF tarafından bizzat yönlendirilmekte olan bu programa karşı çıkışımız, ulusal kimliğimizi ve ekonomik-siyasi bağımsızlığımızı koruma kaygısından kaynaklanmaktadır.

Sorun, dar anlamıyla teknik bir “iktisadi istikrar” ya da “borsa-faiz-döviz üçgeninde yatırımcı ne kazandı—ne kaybetti” hesabı değil, Türkiye'nin uluslararası aile

birliğinin ekonomisi sağlam, siyasi bağımsızlığını herkese kabul ettiren ve onurlu bir üyesi olması sorunudur.

AB üyeliği sürecinde uluslararası sermayeye bakışımız da, “uluslararası sermayeye her ne pahasına olursa olsun bir hoş geldin partisi düzenlemek” şeklinde değil, kaynakları öncelikle ulusal tasarruflara dayanan, planlı ve sürdürülebilir bir büyümeyi hedefleyen bir program tasarlamak olmalıdır.